

Jóannes Dalsgaard, valevni javnaðarfloksins í Suðurstreymoy:

Aftur á sjálvstýrisleið

Vit eru mong í javnaðarflokkinum, sum ikki halda, at heimastýrislógin veitir okkum nóg mikið sjálvstýri. Hetta er einki loyndarmál. Tað er heldur eingin loyndómur, at tann heimastýrislóg, sum Føroyar fingi í 1948, ikki rakk so langt á sjálvstýrisleið, sum javnaðarflokkurin ynskti við stríðslók. Hetta kann ein og hvør sannføra seg um við at lesa tey uppskot, sum javnaðarflokkurin hevði frammi í stjórnarmálaspurninginum. Men flokkurin góðtók sum kunnugt heimastýrislógina, hóast hon ikki var so viðgongd, sum flokkurin kundi ynskt. Javnaðarflokkurin hevur síðan loyrt roynt at vart heimastýrislógina sum tað frægesta, ein fekk tá og flokkurin hevur so eisini roynt at troyst teir sjálvstýrismøguleikar, sum eru í lógini.

Men tíðin gongur og einki stendur í stað.

Heimastýrislógin er mykt og tambað til útasta mark og møguleikarnir í henni eru nú troyttir allir. Føroyar hava ment seg á øllum økjum og tað fer at gerast alt greiðari fyri fólki flest, at tíðin nú er komin at fáa í lag aðra og meira viðgongda sjálvstýrislokin. Javnaðarflokkurin hevur á seinasta landsfundi í prinsippinum samtykt, at miðast skal í móti nýggjari og nógvrælsari stóðu innan ríkisfelagsskapin. Farið er undir at orða uppskot til «Lóg um føroyskt sjálvstýri» at leggja fyri lóting og almenning til fritt orðaskifti.

Tað er í tøkum tíma, at spurningurin um meiri sjálvstýri og meiri sjálvráðiliga statsrættarlaga stóðu í ríkinum verður tikin upp av nýggjum og góðar grundir eru fyri at reisa eitt sakligt og álvarsamt orðaskifti um henda spurning nú. Her skal verða nomið við nakrar av

hesum grundum. Tann fyrsta grundin er eisini tann mest sjálvsgáða:

Allir føroyingar eru á einum máli um, at Føroyar eru serstøk tjóð millum heimansins tjóðir. Við okkara egnu mentan og máli — við okkara yvirfloð av hegri og megi og skapan, ið fær umheimin at undrast og okkum sjálvi at rætta ryggin, hava vit vunnið okkum eitt sjálvstýrið pláss millum heimansins tjóðir. Einki er tí meira sjálvstýri enn, at vit stóðugt økja um okkara ræði á egnum viðurskiptum — ei heldur eg ivist persónliga í, at vit ein dag, sum kanska ikki er so langt burtur, sum mong halda, taka fulla suverænitetin yvir øllum føroyskum viðurskiptum. Hetta man vera tað, sum allir føroyingar innast inni ynskja, men fyrrvarnar og jarðbundin, sum vit føroyingar eru, vilja tey flestu okkara helst fara hólga fram — vilja taka

sjálvráðið í stigum. Vit flyta ikki annað beinið, fyrr enn hin fóturin er vorðin fastur.

Soleiðis eru vit heilt nóg, sum hugsa, tað ivist eg ikki í og vit mugu so bert í tolni bera tey ókvæmsorð, ið verða okkum kastað fyri av teimum harðmæltu og sjálvráðvisu, sum hava tikið patent uppá fósturlandskærleika og tjóðskaparkenslu. Tað verður harvið, einki fer av okkum fyri tað, líka so lítið sum tey sjálvráðvisu heldur ikki gerast stórra av at kasta okkum bæði líkt og ólíkt fyri. Hetta eiga vit tí at lata fara og í felag í í bestu semju finna fram til eina so frælsa og semiliga stóðu í ríkisfelagsskapinum sum til ber at galda til tann dag, vit taka allan yvirvaldsrættin fyri Føroyum í egnar hendur.

Tað er ikki torført at finna aðrar góðar grundir til nú í næstu framtíð at fara undir at tilevna

nýggja og nógvræls viltfevnandi sjálvstýrislóg. Hesar orsøki eru meira itokiligar og hava lítið við hugsjónir at gera. Hugsað verður her um tær ógvusligu broytingar, sum nú gerast alt meira sjónligar í viðurskiptum Danmarkar við EF. Tað, sum fer at henda, er at Danmark gliður longur og longur inn í EF. Ein vaksandi partur av donskum yvirvaldsrætti verður tey næstu tiggju árin latin EF-stovnum. Týðandi partar av donskum innan- og uttanríkispolitikki verður í framtíðini tilevnaður og avgjörður í EF — alt frá almannapolitikki til mentunarpolitikk. Tað er givið, at henda gongd má fáa fylgjur fyri politisku og statsrættarlugu viðurskipti okkara við ríkið. Tað má sostatt eisini verða ein sjálvsgáður lutur, at vit gera broytingar í statsrættarlugu viðurskiptini Danmarkar og Føroya millum samsvar-

Valevni Javnaðarfloksins

Jóannes Dalsgaard

í Suðurstreymoy

andi teirri gongd.

Vit hava nú leingi ligið og andøvt í sjálvstýrispurningin og tíðin er nú komin at taka á aftur og aftur halda á sjálvstýrisleið.

Jóannes Dalsgaard

Tøknufreðilig starvsstova

Hetta er ikki nakað nýtt í sær sjálvum, men sigast kann, at arbeidshátturin á hesi starvsstovu verður serligur.

Búskaparráðið og seinni Menningarstovan hava verið dómi um at tað ikki er nóg mikið við eini skrivstovu at taka sær av nýggjum projektem.

Uppskjandi arbeiddi er neyðugt, fyri at byggja eitt breitt fundament undir okkara framtíð.

Ungdomurin, tað veri seg her á landi, ella føroyingar uttanlands, eru okkara kontakt flata við úrheimin, og er tí neyðugt við eini vælskipaðari skráseting av teimum upplysing, sum hesi fólk koma fram at.

Tað lýðningarmesta er at víðgera øll hugskot,

sum vóru tað tey sum eru tann møgulegi idnaðurin, sum kann trivast og mennast heima í Føroyum.

Javnaðarflokkurin er vitandi um teir stóru møguleikar, sum eru í fólki okkara, og vil tí bera skjótt at við samskipan av fólki okkara í úrheiminum, og tey opnu sinnini heima.

Royndirnar hava vist okkum, at Klaksvikin er framskyggt, og er hetta eginleikin, sum byggjast skal á.

Sjálvt um vit hava tað neyðuga áráðið, er neyðugt við vitan uttanfrá fyri at fáa eitt «proff» snið á okkara skipan og stýring.

Eitt samstarv við virki uttanlands er ein háttur,

sum kann nýtast við fyrimunur fyri báðar partar, og vil hetta loysa okkum frá teimum peninga bindandi lögnum, sum skulu til í eini byrjan.

Neyðugt er at endurskoða lógir okkara, sum hava við hetta at gera, og gera teir meira vinarligar fyri útlandskum ilögum í Føroyum, uttan at vit missa tamarhaldið á framtíðini.

Um tíð hevur hugsanir um eina framtíð í Føroyum, sum vit kunnu ganga ímóti við treysti og áráði, so hugsa teg væl um tá krossurin skal setast 17. nov. 90.

Javnaðarflokkurin vil vissuliga seta æruna upp á spæl fyri at náa hesum.

Poul Laksafoss

Valevni Javnaðarfloksins

Poul Laksafoss

Norðuroyggjum

Kunnngerð

Atkvøðugreiðslan í Vágs kommunu á lögtingsvalinum leygdagin 17. november 1990 verður í samkomuhøll skúlsins.

Atkvøtt verður frá kl. 10.00 til kl. 14.00 og hildið verður fram frá kl. 16.00 til kl. 20.00, ella so leingi veljarar møta uttan steðg.

Veljarar, ið sambært vallógini lúka treytirnar fyri at nýta brævatkvøðu, kunnu atkvøða á fólkayvirlitinum ella á sýsluskrivstovuni í Vági til og við friggjadednum 16. november 1990.

Tey, ið vegna sjúku ikki kunnu koma á valstaðin, kunnu velja heima til og við seinasta degi undan valdegnum, men má boðað verða frá til kommunuskrivstovuna tlf. 73024 ella tlf. 73315 í seinasta lagi friggjadedagin 16. november kl. 15.00.

Valstýrið í Vági

8. november 1990

Julius V. Joensen, form.